

แผนการปฏิรูปประเทศด้านสาธารณสุข

๑. บริบทตามข้อกำหนดของรัฐธรรมนูญ

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ มีข้อกำหนดที่เกี่ยวข้องกับการสาธารณสุขไว้ในหลายหมวด อาทิ หมวด ๕ หน้าที่ของรัฐ มีการกำหนดใน มาตรา ๕๕ รัฐต้องดำเนินการให้ประชาชนได้รับบริการสาธารณสุขที่มีประสิทธิภาพอย่างทั่วถึง เสริมสร้างให้ประชาชนมีความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับการส่งเสริมสุขภาพและการป้องกันโรค และส่งเสริมและสนับสนุนให้มีการพัฒนาภูมิปัญญาด้านแพทย์แผนไทยให้เกิดประโยชน์สูงสุด โดยบริการสาธารณสุขดังกล่าว ต้องครอบคลุมการส่งเสริมสุขภาพ การควบคุม และป้องกันโรค การรักษาพยาบาล และการฟื้นฟูสุขภาพด้วย และรัฐต้องพัฒนาการบริการสาธารณสุขให้มีคุณภาพและมีมาตรฐานสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง

สำหรับการปฏิรูปด้านสาธารณสุข ได้มีการกำหนดไว้ในหมวด ๑๖ การปฏิรูปประเทศ มาตรา ๒๕๘ ให้ดำเนินการปฏิรูปประเทศอย่างน้อยในด้านต่างๆ ให้เกิดผล (ข. ด้านอื่นๆ) ข้อ (๔) ปรับระบบหลักประกันสุขภาพให้ประชาชนได้รับสิทธิและประโยชน์จากการบริหารจัดการและการเข้าถึงบริการที่มีคุณภาพและสะดวกทัดเทียมกัน และข้อ (๕) ให้มีระบบการแพทย์ปฐมภูมิที่มีแพทย์เวชศาสตร์ครอบครัวดูแลประชาชนในสัดส่วนที่เหมาะสม

๒. ขอบกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

จากการทบทวนขอบกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการสาธารณสุข พบว่า มีทั้งหมด ๔๖ ฉบับ ซึ่งกระทรวงสาธารณสุขดำเนินการปรับปรุงแก้ไขและยกร่างกฎหมายไปแล้วจำนวนทั้งหมด ๒๖ ฉบับ โดยมีผลบังคับใช้แล้ว ๕ ฉบับ อยู่ระหว่างการพิจารณาของหน่วยงานต่างๆ จำนวน ๒๑ ฉบับ ได้แก่ สภานิติบัญญัติแห่งชาติ ๑ ฉบับ สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ๗ ฉบับ คณะรัฐมนตรี ๓ ฉบับ และกรมในสังกัดกระทรวงสาธารณสุข จำนวน ๑๐ ฉบับ

๓. ผลการศึกษาและข้อเสนอแนะที่เกี่ยวข้องกับการปฏิรูป

ในการจัดทำแผนการปฏิรูปประเทศด้านสาธารณสุข คณะกรรมการปฏิรูปประเทศด้านสาธารณสุข ได้นำรายงานผลการศึกษาและข้อเสนอแนะที่เกี่ยวข้องกับการปฏิรูปประเทศของสภาปฏิรูปแห่งชาติ จำนวน ๓ เรื่อง ได้แก่ ๑) การปฏิรูประบบบริการสุขภาพ ๒) การปฏิรูประบบการส่งเสริมสุขภาพ ป้องกัน ควบคุมโรค และภัยคุกคามสุขภาพ และ ๓) การปฏิรูประบบบริหารจัดการและการเงินการคลังด้านสุขภาพ และรายงานผลการศึกษาและข้อเสนอแนะของสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ จำนวน ๘ เรื่อง ได้แก่ ๑) การจัดตั้งคณะกรรมการนโยบายสุขภาพแห่งชาติ ๒) การจัดตั้งสำนักงานมาตรฐานและการจัดการสารสนเทศระบบบริการสุขภาพแห่งชาติ (สมสส.) ๓) การปฏิรูประบบบริการปฐมภูมิ ๔) ระบบการแพทย์ฉุกเฉินช่วงก่อนถึงโรงพยาบาล ๕) การปฏิรูปการแพทย์แผนไทยและระบบยาสมุนไพรแห่งชาติ ๖) การปฏิรูปความรู้และการสื่อสารสุขภาพ ๗) การป้องกันและควบคุมปัจจัยเสี่ยงต่อสุขภาพด้านอาหารและโภชนาการ ในประเด็นการจัดเก็บภาษีเครื่องดื่มที่มีปริมาณน้ำตาลเกินเกณฑ์มาตรฐานสุขภาพ และ ๘) การปฏิรูประบบหลักประกันสุขภาพของประชาชน : สิทธิประโยชน์หลักด้านสุขภาพ มาใช้ประกอบการพิจารณาด้วย

๔. สถานการณ์และแนวโน้ม

ในการจัดทำร่างแผนปฏิรูปประเทศด้านสาธารณสุข ได้ทบทวนสถานการณ์และแนวโน้มทั้งภายนอกและภายในประเทศ เพื่อให้ได้ประเด็นการปฏิรูปที่มีความครอบคลุม สามารถแก้ปัญหาในปัจจุบันและมุ่งสู่การพัฒนาในอนาคต

๔.๑ สถานการณ์และแนวโน้มภายนอก พบว่าการแพร่ระบาดของโรคไม่ติดต่อและโรคอุบัติใหม่ เป็นภัยคุกคามทั้งต่อระดับสุขภาพของประชาชนไทยและเป็นภัยคุกคามต่อภาระทางการคลังและการจัดระบบตอบโต้ภัยฉุกเฉินด้านสุขภาพ *สังคมดิจิทัล* จะทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงและการพัฒนาด้านเทคโนโลยีและนวัตกรรมที่รวมไปถึงนโยบายแห่งรัฐในทุกด้านของการพัฒนาประเทศ และประเทศทั่วโลกได้ร่วมกันดำเนินการเพื่อให้บรรลุ *เป้าหมายการพัฒนาอย่างยั่งยืน* โดยเป้าหมายที่เกี่ยวข้องกับด้านสุขภาพประกอบด้วย เป้าหมายการมีสุขภาพดีในทุกช่วงอายุ เป้าหมายเรื่องสิทธิสตรีและเด็กผู้หญิง เป้าหมายเรื่องการเข้าถึงน้ำสะอาด โดยเป้าหมายที่ทำหายในการบรรลุเป้าหมายการพัฒนาอย่างยั่งยืน คือ ๑) หยุดยั้งการระบาดของโรคเอดส์ มาลาเรีย วัณโรค โรคติดต่อในกลุ่มประเทศเขตร้อน โรคไวรัสตับอักเสบบี โรคติดต่อที่เกิดจากการบริโภคน้ำ อาหารที่ไม่สะอาดและโรคติดต่อต่างๆ ๒) ลดการตายก่อนวัยอันควรจากโรคไม่ติดต่อลงหนึ่งในสามของการตายในปี พ.ศ. ๒๕๕๘ และแก้ไขปัญหาสุขภาพจิต และ ๓) ภายในปี พ.ศ. ๒๕๖๓ ลดการตายและบาดเจ็บจากอุบัติเหตุทางถนนลงให้น้อยกว่าครึ่งหนึ่งของปี พ.ศ. ๒๕๕๘

๔.๒ สถานการณ์และแนวโน้มภายใน ระบบสาธารณสุขของประเทศไทยยังขาดเอกภาพการทำงาน และขาดการบูรณาการอย่างเป็นระบบ มีความเหลื่อมล้ำของการกระจายทรัพยากร ขณะเดียวกันประชาชนยังมีแนวโน้มจะป่วยด้วยโรคไม่ติดต่อเรื้อรังและการบาดเจ็บเพิ่มสูงขึ้น เพราะความไม่เหมาะสมด้านกายภาพและสังคม และมีความรอบรู้ด้านสุขภาพที่ไม่เพียงพอ รวมทั้งได้รับสิทธิประโยชน์จากหลักประกันสุขภาพที่แตกต่างกัน นอกจากนี้ ยังมีความเสี่ยงด้านสถานะทางการคลังจากแนวโน้มการเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องของรายจ่ายด้านหลักประกันสุขภาพ

๕. ความสอดคล้องของแผนปฏิรูปประเทศด้านสาธารณสุขกับร่างยุทธศาสตร์ชาติระยะ ๒๐ ปี

(พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๗๙)

การปฏิรูปประเทศด้านสาธารณสุขมีความสอดคล้องกับร่างยุทธศาสตร์ชาติระยะ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๗๙) ใน ๔ ยุทธศาสตร์หลัก ได้แก่ *ยุทธศาสตร์การสร้างความสามารถในการแข่งขัน* ที่ส่งเสริมแนวทางการพัฒนาสาขาบริการที่ไทยมีศักยภาพที่สอดคล้องกับบริบทโลกในอนาคต ได้แก่ ธุรกิจบริการสุขภาพ และการเสริมสร้างสุขภาพ และสถานบริการสุขภาพและความงาม และการส่งเสริมธุรกิจบริการทางการแพทย์ โดยต้องมีการลงทุนอย่างจริงจังในการผลิตบุคลากรทางการแพทย์ การวิจัยและพัฒนาเทคโนโลยีและเครื่องมือแพทย์ รวมทั้งมาตรฐานการบริการ เพื่อให้ประเทศไทยสามารถเป็นเจ้าของเทคโนโลยีได้เอง ซึ่งจะเป็นการสร้างฐานที่เข้มแข็งในการเป็นศูนย์กลางบริการทางแพทย์ของภูมิภาคในระยะต่อไป *ยุทธศาสตร์การพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพคน* ครอบคลุมการสร้างความรู้ด้านสุขภาพ การป้องกันและควบคุมปัจจัยเสี่ยงที่คุกคามสุขภาพ การสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการมีสุขภาพที่ดี และการส่งเสริมให้ชุมชนเป็นฐานในการสร้างสุขภาพในทุกพื้นที่ *ยุทธศาสตร์การสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม* โดยการสร้างหลักประกันทางสังคมที่ครอบคลุมเหมาะสมกับคนทุกช่วงวัย อาทิ การพัฒนาระบบบริหารจัดการหลักประกันสุขภาพ และ *ยุทธศาสตร์การปรับสมดุลและพัฒนาการบริหารจัดการภาครัฐ* โดยทบทวนบทบาทภารกิจของหน่วยงานภาครัฐให้มีความเหมาะสม รวมทั้งถ่ายโอนภารกิจที่สำคัญเพื่อกระจายอำนาจสู่ท้องถิ่น ปรับโครงสร้างและระบบบริหารงานราชการใหม่ในรูปแบบของหน่วยงานพิเศษที่ต้องอาศัยการดำเนินงานที่มีความยืดหยุ่น

คล้องตัว ไม่ยึดติดกับโครงสร้างและระบบราชการแบบเดิม และพัฒนา ปรับระบบวิธีการปฏิบัติราชการให้ทันสมัย มุ่งผลสัมฤทธิ์ มีความโปร่งใส ยืดหยุ่น และคล่องตัวสูง ลดความซ้ำซ้อน รวมถึงสร้างโอกาสให้ทุกภาคส่วนเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินการอย่างเหมาะสม

๖. ความสอดคล้องของแผนปฏิรูปประเทศด้านสาธารณสุขกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๗๙)

ยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี ได้ถูกถ่ายทอดเป็นแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔) ระยะ ๕ ปี โดยมีประเด็นด้านสาธารณสุขใน ๖ ยุทธศาสตร์ ได้แก่ *ยุทธศาสตร์การเสริมสร้างและพัฒนาศักยภาพทุนมนุษย์* โดยส่งเสริมให้คนไทยมีสุขภาพที่ดีตลอดช่วงชีวิตด้วยการลดปัจจัยเสี่ยงด้านสุขภาพ เพิ่มประสิทธิภาพระบบการเงินการคลังด้านสุขภาพ และพัฒนาระบบดูแลสุขภาพสภาพแวดล้อมที่เหมาะสมกับสังคมสูงวัย *ยุทธศาสตร์การสร้างความเป็นธรรมและลดความเหลื่อมล้ำในสังคม* โดยจัดบริการด้านสุขภาพให้กับประชากรที่อยู่ในพื้นที่ห่างไกล หรือมีอุปสรรคด้านอื่นๆ ในการเข้าถึงบริการ และกระจายการให้บริการสาธารณสุขที่มีคุณภาพให้ครอบคลุมและทั่วถึง *ยุทธศาสตร์การสร้างความเข้มแข็งทางเศรษฐกิจและแข่งขันได้อย่างยั่งยืน* โดยพัฒนาระบบมาตรฐานสินค้าที่รวมไปถึงผลิตภัณฑ์เสริมสุขภาพและยา พัฒนาตลาดและอุตสาหกรรมอาหารที่เป็นอาหารเพื่อสุขภาพ และพัฒนาศักยภาพบริการสุขภาพ *ยุทธศาสตร์การเติบโตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมเพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืน* โดยสร้างคุณภาพสิ่งแวดล้อมที่ดี ลดมลพิษ และลดผลกระทบต่อสุขภาพ *ยุทธศาสตร์การเสริมสร้างความมั่นคงแห่งชาติ* เพื่อการพัฒนาประเทศ สู้ความมั่งคั่งและยั่งยืน โดยสร้างความร่วมมือใน/ต่างประเทศ ในการวางระบบเฝ้าระวังป้องกัน ควบคุมโรค ภัยสุขภาพ และ *ยุทธศาสตร์ความร่วมมือระหว่างประเทศเพื่อการพัฒนา* เพื่อส่งเสริมให้ไทยเป็นฐานการบริการด้านสุขภาพ

๗. ร่างแผนปฏิรูปประเทศด้านสาธารณสุข

การจัดทำร่างแผนปฏิรูปประเทศด้านสาธารณสุข ดำเนินการภายใต้กรอบของรัฐธรรมนูญที่กำหนดไว้ในหมวด ๑๖ การปฏิรูปประเทศ *มาตรา ๒๕๘* (ข. ด้านอื่นๆ) รวมถึงได้พิจารณาประเด็นอื่นที่将有ส่วนสนับสนุนให้การขับเคลื่อนประเด็นปฏิรูปด้านสาธารณสุขส่งผลให้ประชาชนมีคุณภาพชีวิตที่ดี สังคมมีโอกาสทัดเทียมกัน และประเทศมีการพัฒนาอย่างยั่งยืน โดยคำนึงถึงการเปลี่ยนแปลงปัจจัยทั้งภายนอกและภายในที่จะส่งผลถึงการสาธารณสุขของประเทศ และความสอดคล้องกับทิศทางการพัฒนาประเทศทั้งในระยะยาว และระยะกลาง

ร่างแผนปฏิรูปประเทศด้านสาธารณสุข ได้มีการกำหนดเป้าประสงค์ในภาพรวม และประเด็นการปฏิรูปดังนี้

๗.๑ ภาพรวม

๑) *เป้าประสงค์* “ประชาชนทุกภาคส่วนมีความรอบรู้ด้านสุขภาพ มีส่วนร่วมในการวางระบบในการดูแลสุขภาพ ได้รับโอกาสที่เท่าเทียมกันในการเข้าถึงบริการสาธารณสุขที่จำเป็น และอยู่ในสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการมีสุขภาพดี ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ภายใต้ระบบสาธารณสุขที่เป็นเอกภาพและการอภิบาลระบบที่ดี”

๒) *วัตถุประสงค์* ประกอบด้วย (๑) เพื่อให้มีระบบบริการปฐมภูมิที่มีความครอบคลุม ตอบสนองความจำเป็น รวมถึงการปรับระบบหลักประกันสุขภาพให้มีความยั่งยืน พอเพียงมีประสิทธิภาพ และสร้างความเป็นธรรม ประชาชนมีความรอบรู้ด้านสุขภาพเพียงพอที่จะดูแลตนเองจากความเสี่ยงต่อการเกิดโรคที่ป้องกัน

ได้ (๒) เพื่อให้มีระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อสุขภาพที่เหมาะสม ในการบริหารจัดการระบบสุขภาพและ สาธารณสุขให้มีประสิทธิภาพ เป็นธรรม ครอบคลุม ปลอดภัย สำหรับประชาชนในทุกพื้นที่ ทุกระดับ (๓) เพื่อให้ระบบสุขภาพไทยมีเอกภาพ มีการบูรณาการงานด้านสุขภาพของทุกหน่วยงาน มีการกระจายอำนาจ และการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในการตัดสินใจ เพื่อบริหารระบบสุขภาพให้ประชาชนได้ประโยชน์สูงสุด และสอดคล้องกับปัญหาสุขภาพในแต่ละพื้นที่ ภายใต้ทรัพยากรอันจำกัด

๓) **เป้าหมาย** ประกอบด้วย (๑)ระบบบริการปฐมภูมิมิมีความครอบคลุม ตอบสนองความจำเป็น และระบบหลักประกันสุขภาพความยั่งยืน พอเพียงมีประสิทธิภาพ สร้างความเป็นธรรม (๒)มีข้อมูลสารสนเทศ ที่ใช้บริหารจัดการการเงินการคลัง การบริการในระบบสุขภาพและสาธารณสุขอย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อ สนับสนุนการมีสุขภาพ สุขภาวะที่ดี (๓)ระบบสุขภาพของประเทศมีเอกภาพ การดำเนินงานด้านสุขภาพของ ทุกภาคส่วนเป็นไปในทิศทางเดียวกัน มีการกระจายอำนาจและความรับผิดชอบให้แก่พื้นที่ โดยมีระบบ สนับสนุนที่เอื้อต่อการแก้ปัญหาในแต่ละพื้นที่ ระบบบริการมีความคล่องตัวในการบริหารจัดการ และ จัดบริการเป็นเครือข่าย ภายใต้การติดตามกำกับที่มีประสิทธิภาพ มีธรรมาภิบาล (๔)ประชาชนไทยมีสุขภาพ และคุณภาพชีวิตที่ดีบนหลักการสร้างนำซ่อม และผู้ที่ไม่ใช่ประชาชนไทยที่อาศัยอยู่ในประเทศไทย มีโอกาส เท่าเทียมกันในการเข้าถึงบริการสาธารณสุขที่จำเป็นอย่างมีคุณภาพ ทั้งการรับบริการและการรับภาระ ค่าใช้จ่าย

๔) **ตัวชี้วัด** ได้แก่ (๑)คุณภาพชีวิตของประชาชนโดยเฉพาะผู้ป่วยโรคเรื้อรังดีขึ้นจนสามารถชะลอ หรือยุติการถดถอยสู่ภาวะพึ่งพิง (๒)มีระดับการตระหนักรู้ด้านสุขภาพสูงขึ้น สามารถดูแลตัวเองและใช้บริการ สุขภาพได้อย่างเหมาะสม (อัตราการนอนโรงพยาบาลโดยไม่จำเป็นซึ่งวัดด้วย ACSC ลดลง/อัตราการตายของ กลุ่มโรคที่สามารถป้องกันการตายโดยไม่จำเป็นลดลง) (๓)รายจ่ายสุขภาพรวมภาครัฐต่อผลผลิตมวลรวม ภายในประเทศ ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๔.๓ และไม่เกินร้อยละ ๕.๒ (๔) มีระบบบันทึกสุขภาพดิจิทัล ที่ใช้งานได้ จริงในทุกจังหวัดทั่วประเทศ ครอบคลุมไม่น้อยกว่าร้อยละ ๘๐ ของสถานพยาบาลทั้งหมดในแต่ละจังหวัด ภายใน ๕ ปี รวมถึงมีการวิเคราะห์ สังเคราะห์องค์ความรู้จากสารสนเทศสุขภาพในระบบ DHR และระบบ National Data Clearing House เพื่อสนับสนุนการตัดสินใจทางคลินิกไม่น้อยกว่าร้อยละ ๕๐ ของ สถานพยาบาลทั้งหมดในประเทศ

๗.๒ ประเด็นการปฏิรูปฯ

๑) ประเด็นการปฏิรูปฯ เพื่อตอบสนองต่อเป้าประสงค์รวม แบ่งได้เป็น ๔ ด้าน ได้แก่ ๑) **ด้าน ระบบบริหารจัดการด้านสุขภาพ** ที่ให้ความสำคัญกับการมีกลไกในการกำหนดนโยบายสุขภาพแห่งชาติที่มีความ เป็นเอกภาพ การกระจายอำนาจในการบริหารจัดการไปยังเขตสุขภาพ การมีระบบสารสนเทศด้านสุขภาพ และการ วางแผนกำลังคนสุขภาพ ๒) **ด้านระบบบริการสาธารณสุข** มุ่งพัฒนาระบบบริการปฐมภูมิ การแพทย์แผนไทย การแพทย์ฉุกเฉิน และการสร้างเสริมป้องกันและควบคุมโรค ๓) **ด้านการคุ้มครองผู้บริโภค** ให้ความสำคัญในการ สร้างความรอบรู้ด้านสุขภาพให้กับประชาชน รวมถึงการคุ้มครองผู้บริโภค และ ๔) **ด้านความยั่งยืนและเพียงพอ ด้านการเงินการคลังสุขภาพ** โดยการปฏิรูประบบหลักประกันสุขภาพภาครัฐทุกระบบให้มีประสิทธิภาพ มีความเป็น ธรรม และยั่งยืน

๒) **ด้านระบบบริหารจัดการด้านสุขภาพ** กำหนดเป้าหมายระยะ ๕ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๑-๒๕๖๕) แผนงาน/โครงการ และวงเงิน ดังนี้

๒.๑) **ประเด็นระบบบริหารจัดการด้านสุขภาพ** กำหนดเป้าหมายระยะ ๕ ปี ประกอบด้วย (๑)การจัดตั้งกลไกระดับชาติที่มีสมรรถนะสูง เพื่อกำหนด ขับเคลื่อน ติดตามกำกับนโยบายและยุทธศาสตร์ใน

ภาพรวมและด้านต่างๆ (๒) มีระบบบริการในเขตพื้นที่ที่ถูกออกแบบให้รองรับกับสภาพปัญหา มีการใช้ทรัพยากรคุ้มค่า (๓) มีกองทุนสุขภาพระดับเขตพื้นที่ที่บริหารแบบมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน (๔) มีกลไกระดับเขตที่มีสมรรถนะสูง เพื่อขับเคลื่อนในระดับปฏิบัติการให้สอดคล้องกับนโยบายระดับประเทศ และกลไกสนับสนุน ติดตามกำกับประเมินผล โดยดำเนินการภายใต้ ๔ แผนงาน/โครงการ คือ (๑) การจัดตั้งคณะกรรมการนโยบายสุขภาพแห่งชาติ (๒) การกระจายอำนาจโดยการตั้งเขตสุขภาพและคณะกรรมการเขตสุขภาพ (๓) การปรับบทบาทโครงสร้างกระทรวงสาธารณสุข และ (๔) ระบบบริหารสถานบริการของกระทรวงสาธารณสุข วงเงินงบประมาณรวม ๖๕ ล้านบาท

๒.๒) ระบบเทคโนโลยีและสารสนเทศสุขภาพ กำหนดเป้าหมายระยะ ๕ ปี ประกอบด้วย (๑) ระบบสาธารณสุข สถานบริการและสถานพยาบาลภาครัฐ ใช้เทคโนโลยีดิจิทัลที่เหมาะสม ในการพัฒนากระบวนการทำงานและการบริหารจัดการ (๒) บุคลากรในระบบสุขภาพมีความเข้าใจประโยชน์ และข้อจำกัดของการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลมาสนับสนุนระบบบริการสุขภาพ ผู้บริหารนำมาใช้ในการวิเคราะห์และพัฒนาระบบอย่างสม่ำเสมอ (๓) การส่งต่อผู้ป่วยระหว่างหน่วยบริการระดับต่างๆ มีการใช้ระบบข้อมูลสุขภาพส่วนบุคคลอิเล็กทรอนิกส์ (๔) มีการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อสุขภาพในรูปแบบใหม่ที่สามารถนำมาใช้สนับสนุนการจัดบริการสุขภาพได้จริง (๕) มีกลไกอภิบาลระบบเทคโนโลยีสารสนเทศระดับชาติ กลไกบูรณาการสารสนเทศสุขภาพ กลไกการผลิตและพัฒนากำลังคนด้านระบบเทคโนโลยีสารสนเทศสุขภาพอย่างเป็นระบบ โดยดำเนินการภายใต้ ๓ แผนงาน/โครงการ คือ (๑) การพัฒนาระบบบันทึกสุขภาพดิจิทัลและการสนับสนุนของระบบบริการสุขภาพ (๒) จัดตั้งระบบและองค์กรหลักเพื่อขับเคลื่อนการปฏิรูปและการบูรณาการสารสนเทศสุขภาพของชาติ (๓) การสนับสนุนการวิจัยและพัฒนาเพื่อส่งเสริมการใช้ประโยชน์จากสารสนเทศสุขภาพ วงเงินงบประมาณรวม ๘,๘๘๐ ล้านบาท

๒.๓) กำลังคนสุขภาพ กำหนดเป้าหมายระยะ ๕ ปี ประกอบด้วย (๑) สัดส่วนบุคลากรสุขภาพต่อประชากรในระดับประเทศเพียงพอสอดคล้องกับระดับการพัฒนา (๒) ความเหลื่อมล้ำของการกระจายบุคลากรสุขภาพระหว่างเขตสุขภาพลดลง และไม่มีพื้นที่ที่ขาดแคลนบุคลากรซ้ำซาก (๓) องค์กรและหน่วยงานในระดับต่างๆ มีสมรรถนะในการบริหารจัดการกำลังคนด้านสุขภาพ มีการลงทุนเพื่อการพัฒนาทุนมนุษย์ที่เหมาะสม โดยดำเนินการภายใต้ ๓ แผนงาน/โครงการ คือ (๑) การจัดตั้งกลไกระดับชาติในการพัฒนาและกำหนดนโยบาย (๒) การพัฒนาระบบสารสนเทศทรัพยากรบุคคลด้านสุขภาพในระบบดิจิทัล และ (๓) การกระจายอำนาจและการสร้างสมรรถนะการบริหารจัดการบุคลากร วงเงินงบประมาณรวม ๒๗๐ ล้านบาท

๓) ด้านระบบบริการสาธารณสุข กำหนดเป้าหมายระยะ ๕ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๑-๒๕๖๕) แผนงาน/โครงการ และวงเงิน ดังนี้

๓.๑) ระบบบริการปฐมภูมิ กำหนดเป้าหมายระยะ ๕ ปี ประกอบด้วย (๑) การให้บริการและระบบบริการปฐมภูมิที่สมบูรณ์ (๒) สถาบันการศึกษาที่ผลิตบุคลากรเพื่อให้บริการปฐมภูมิมีการให้บริการระบบบริการมีความสมบูรณ์ประมาณร้อยละ ๕๐ (๓) Burden of Diseases ลดลง (๔) Cost per Capita ไม่เพิ่มขึ้นเมื่อเปรียบเทียบและสัมพันธ์กับประโยชน์ที่ประชาชนได้รับทั้งสุขภาพและคุณภาพบริการ โดยดำเนินการภายใต้ ๕ แผนงาน/โครงการ คือ (๑) การพัฒนาคุณภาพบริการและการวัดประเมินผลแนวใหม่ (๒) การพัฒนาระบบข้อมูลข่าวสารและเทคโนโลยี (๓) การพัฒนาด้านการเงินการคลัง (๔) การพัฒนากำลังคนสุขภาพด้านปฐมภูมิ และ (๕) การพัฒนากลไกอภิบาลระบบ

๓.๒) การแพทย์แผนไทยและสมุนไพรไทยเพื่อเศรษฐกิจ กำหนดเป้าหมายระยะ ๕ ปี เพื่อให้ประเทศไทยมีความมั่นคงจากการนวดไทยและผลิตภัณฑ์สมุนไพร และการแพทย์แผนไทยมีความมั่นคงในระบบ

บริการสุขภาพและพึ่งตนเองได้อย่างยั่งยืน *ดำเนินการภายใต้ ๓ แผนงาน/โครงการ* คือ (๑) การพัฒนาสมุนไพรไทยเพื่อเศรษฐกิจ โดยพัฒนาฐานข้อมูลสมุนไพร จัดตั้งตลาดกลางวัตถุดิบ สารสกัดสมุนไพร ผลิตภัณฑ์สมุนไพรและศูนย์ให้คำปรึกษาผู้ประกอบการสมุนไพรครบวงจร พัฒนาอุตสาหกรรมสารสกัด สร้างความเชื่อมั่นและภาพลักษณ์ที่ดีของสมุนไพรไทย (๒) พัฒนาระบบบริการการแพทย์แผนไทย โดยพัฒนารูปแบบบริการด้านการแพทย์แผนไทยและติดตั้งบริการร่วมกับสาขาชีพใน PCC จัดตั้งโรงพยาบาลการแพทย์แผนไทยและการแพทย์พื้นบ้านไทย พัฒนามาตรฐานขนาดไทยในระดับสากลเพื่อรองรับการประกาศเป็นมรดกทางวัฒนธรรมของ UNESCO และ (๓) การศึกษาการแพทย์แผนไทย โดยพัฒนาปรับปรุงหลักสูตรแพทย์แผนไทยบัณฑิต และเพิ่มพูนทักษะวิชาชีพแพทย์แผนไทย พัฒนาคำร่าอ้างอิงมาตรฐานด้านการแพทย์แผนไทย พัฒนาแหล่งฝึกภาคปฏิบัติของแพทย์แผนไทย และแหล่งฝึกประสบการณ์วิชาชีพร่วมกับสถาบันอุดมศึกษา *วงเงินงบประมาณรวม ๗๘๓ ล้านบาท*

๓.๓) *ระบบการแพทย์ฉุกเฉิน* กำหนดเป้าหมายระยะ ๕ ปี ได้แก่ (๑) ประชาชนเข้าถึงระบบการแพทย์ฉุกเฉินอย่างเท่าเทียม ทั้งถึง ทันเวลา และมีมาตรฐาน (๒) การเสียชีวิตและภาวะทุพพลภาพที่ป้องกันได้จากโรค/ภาวะฉุกเฉินลดลง และ (๓) ระบบการแพทย์ฉุกเฉินมีคุณภาพและมาตรฐาน *ดำเนินการภายใต้ ๓ แผนงาน/โครงการ* คือ (๑) ทบทวนโครงสร้างบริหารจัดการระบบการแพทย์ฉุกเฉิน (๒) ปรับปรุงระบบบริการการแพทย์ฉุกเฉิน (๓) พัฒนากำลังคนด้านการแพทย์ฉุกเฉิน

๓.๔) *การสร้างเสริมสุขภาพและการป้องกันโรค* กำหนดเป้าหมายระยะ ๕ ปี ได้แก่ (๑) เพื่อพัฒนาระบบงาน P&P ให้มีเอกภาพ และมีประสิทธิภาพ (๒) เพื่อให้อายุคาดเฉลี่ยเมื่อแรกเกิด และอายุคาดเฉลี่ยของการมีสุขภาพดีเพิ่มขึ้น *ดำเนินการภายใต้ ๕ แผนงาน/โครงการ* คือ (๑) การปรับปรุงโครงสร้างการทำงานด้านการส่งเสริมสุขภาพและป้องกันโรค (๒) การปรับปรุงระบบงบประมาณของงานด้านส่งเสริมสุขภาพและป้องกันโรค (๓) การทบทวนและปรับปรุงกฎหมาย (๔) การพัฒนากำลังคนด้าน P&P และ (๕) การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน

๔) *ด้านระบบบริการสาธารณสุข* กำหนดเป้าหมายระยะ ๕ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๑-๒๕๖๕) แผนงาน/โครงการ และวงเงิน ดังนี้

๔.๑) *ความรอบรู้ด้านสุขภาพ* กำหนดเป้าหมายระยะ ๕ ปี ประกอบด้วย (๑) ประชาชนไทยทุกคนมีทักษะในการเข้าถึงและประมวลข้อมูลสุขภาพ เพื่อใช้ประกอบการตัดสินใจในการดูแลสุขภาพของตนเอง (๒) สังคมไทยเป็นสังคมรอบรู้ด้านสุขภาพ คือ สังคมที่ประชาชนทุกคนเข้าถึง เข้าใจข้อมูลสุขภาพและบริการสุขภาพ และประยุกต์ใช้ของประชาชน สามารถตัดสินใจดูแลสุขภาพของตนเองและครอบครัวได้อย่างเหมาะสม และ (๓) ประเทศไทยมีระบบสาธารณสุข การศึกษา สวัสดิการสังคมและสิ่งแวดล้อมที่เอื้อให้ประชาชนสามารถเข้าถึง เข้าใจ ประเมิน และปรับใช้ข้อมูลและบริการต่างๆ ในสังคม เพื่อตัดสินใจดูแลสุขภาพของตนเองและครอบครัวได้อย่างเหมาะสม โดย *ดำเนินการภายใต้ ๕ แผนงาน/โครงการ* คือ (๑) การพัฒนาระบบสื่อสารสุขภาพ (๒) การพัฒนาระบบการสาธารณสุข ระบบการศึกษา ระบบวัฒนธรรมและความเชื่อ (๓) การศึกษาวิจัยเชิงประเมินผล (๔) การพัฒนากำลังคนด้านการส่งเสริมความรอบรู้ด้านสุขภาพ (๕) การพัฒนากลไกการขับเคลื่อนความรอบรู้ด้านสุขภาพ *วงเงินงบประมาณรวม ๑,๑๙๕.๖๘ ล้านบาท*

๔.๒) *การคุ้มครองผู้บริโภค* กำหนดเป้าหมายระยะ ๕ ปี ประกอบด้วย แนวทางการบูรณาการงานคุ้มครองผู้บริโภคด้านสุขภาพในประเทศที่เป็นระบบ มีมาตรฐาน เพื่อให้เกิด ความต่อเนื่อง มั่นคง และยั่งยืน มีประสิทธิภาพและเกิดประโยชน์สูงสุดแก่ผู้บริโภคด้านสุขภาพ โดย *ดำเนินการภายใต้ ๓ แผนงาน/โครงการ* คือ (๑) ทบทวน ออกแบบ โครงสร้าง กระบวนการ และ กฎหมาย ที่เกี่ยวข้องกับการคุ้มครองผู้บริโภค

ด้านสุขภาพ (๒)จัดระบบการเยียวยาผู้เกี่ยวข้องที่ได้รับผลกระทบจากการบริการด้านสุขภาพ และ (๓)สร้างเสริมให้ผู้บริโภคมีความรู้เท่าทัน เกี่ยวกับการคุ้มครองบริการ และผลิตภัณฑ์สุขภาพด้านต่าง ๆ

๕) ด้านความยั่งยืนและเพียงพอด้านการเงินการคลังสุขภาพ กำหนดเป้าหมายระยะ ๕ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๑-๒๕๖๕) แผนงาน/โครงการ และวงเงิน ดังนี้

๕.๑) ระบบหลักประกันสุขภาพ กำหนดเป้าหมายระยะ ๕ ปี ประกอบด้วย (๑)ประชาชนมีระดับความรู้ด้านสุขภาพสูงขึ้น สามารถดูแลตัวเอง และใช้บริการสุขภาพได้อย่างเหมาะสม (๒)ประชาชนทุกกลุ่มมีโอกาสเท่าเทียมกันในการเข้าถึงบริการสาธารณสุขที่จำเป็นอย่างมีคุณภาพ (๓)มีกลไกหลักในการบริหารจัดการทางการคลังสุขภาพระดับชาติ โดยค่าใช้จ่ายด้านหลักประกันสุขภาพอยู่ในระดับที่การคลังของประเทศสามารถรองรับได้ และสถานพยาบาลใช้กรอบแนวคิดการจัดบริการที่เน้นความคุ้มค่า โดยดำเนินการภายใต้ ๔ แผนงาน/โครงการ คือ (๑)การกำหนดชุดสิทธิประโยชน์หลักสำหรับคนไทยทุกคน รวมทั้งชุดสิทธิประโยชน์เสริม และมีการประมาณการค่าใช้จ่ายตามชุดสิทธิประโยชน์ รวมถึงแหล่งเงินสำหรับการจัดหลักประกันสุขภาพ (๒)การคุ้มครองด้านสุขภาพแก่บุคคลที่มีปัญหาสถานะและสิทธิ รวมทั้งผู้ที่ไม่ใช่ประชาชนไทย รวมถึงแหล่งเงิน (๓)การพัฒนาหลักในการบริหารจัดการทางการคลังสุขภาพระดับประเทศ และ (๔)การจัดทำกฎหมายสำหรับการอภิบาลการคลังระบบหลักประกันสุขภาพ วงเงินงบประมาณรวม ๑๖๙.๙ ล้านบาท
